

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/9017,Zapal-Swiatlo-Wolnosci-kampania-spoleczna-w-rocznicy-wprowadzenia-stanu-wojennego.html>
02.03.2026, 19:13

„Zapal Światło Wolności” – kampania społeczna w rocznicę wprowadzenia stanu wojennego w Polsce

04.12.2013

Instytut Pamięci Narodowej w 32. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego zorganizował kampanię społeczną upamiętniającą jego ofiary. Na Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie pojawiło się symboliczne Światło Wolności – hołd złożony wszystkim ofiarom stanu wojennego i manifestacja przywiązania do idei wolności, demokracji i prawdy niezależnie od czasu i warunków politycznych. W akcji mógł wziąć udział każdy, zapalając 13 grudnia o 19.30 świeczkę w oknie lub wirtualnie na stronie www.ipn.gov.pl. Patronem Honorowym akcji jest Prezydent RP Bronisław Komorowski. W ramach obchodów rocznicowych Instytut przygotował też interesujące propozycje edukacyjne.

Druga edycja kampanii IPN „Zapal Światło Wolności” nawiązywała do gestu solidarności, jaki wobec Polaków żyjących w stanie wojennym w Wigilię Bożego Narodzenia 1981 r. wykonały rzesze mieszkańców ówczesnego wolnego świata. W oknie Pałacu Apostolskiego w Watykanie zapłonęła wtedy świeca. Na znak jedności z rodakami zapalił ją papież Jan Paweł II. Do postawienia w oknach świec wezwał także prezydent USA Ronald Reagan, który w bożonarodzeniowym orędziu do narodu powiedział: „Polacy zostali zdradzeni przez własny rząd. Ci, którzy nimi rządzą, oraz ich totalitarni sojusznicy obawiają się wolności, którą Polacy tak bardzo umiłowali. (...) Niech płomień milionów świec w amerykańskich domach będzie świadectwem, że światła wolności nie uda się zgasić”.

Po 32. latach od tamtych wydarzeń IPN zachęcał Polaków do uczczenia pamięci ofiar stanu wojennego podobnym gestem. Akcję poświęcono poległym w starciach z milicją, śmiertelnie pobitym na komisariatach, internowanym, a także, zwykle zapominanym, zmarłym z powodu braku opieki medycznej. Ofiary to także osieroceni, zwolnieni z pracy lub zmuszeni do emigracji z powodów politycznych.

- [W kampanię społeczną „Zapal Światło Wolności” bardzo licznie włączyły się szkoły i instytucje Warszawy i Mazowsza](#)

W ramach inicjatyw rocznicowych Instytut zachęcał nauczycieli, by pokazali swoim podopiecznym film „Próba generalna”, poprzedzając go wykładem o genezie i przebiegu stanu wojennego. Film opowiada o stłumieniu strajku w Wyższej Oficerskiej Szkole Pożarniczej, co było swoistym preludium do wprowadzenia stanu wojennego. Historie bohaterów filmu – młodych idealistów, którzy stają wobec brutalności i bezwzględności otaczającego ich systemu, mogą szczególnie przemówić do współczesnej młodzieży. Filmowa forma edukacyjna ma pobudzić w młodych ciekawość wydarzeń stanu wojennego, zachęcić do zadawania pytań o jego genezę, przebieg i konsekwencje, ma wreszcie uwrażliwić ich na indywidualne tragedie żyjących wtedy Polaków. Całość może być elementem rocznicowych obchodów szkolnych lub wstępem do debaty na forum klasowym.

IPN, podobnie jak w ubiegłym roku, zaproponował też bardziej nietypową formę edukacyjną – 13 grudnia ulicami Warszawy jeździł zabytkowy Ikarus 280. Kursował w godzinach od 10:00 do 18:00

na trasie prowadzącej przez miejsca związane ze stanem wojennym. Podróżni odbywali wycieczkę z komentarzem historycznym, towarzyszył im koncert piosenek opozycyjnych.

Przed kościołem św. Stanisława Kostki na warszawskim Żoliborzu można obejrzeć wystawę plenerową „Ofiary stanu wojennego”, która przedstawia sylwetki 56 ofiar z okresu stanu wojennego, jak i okresu późniejszego, w tym trzech księży zamordowanych w 1989 r. Otwarcie wystawy odbyło się 13 grudnia o godzinie 16:00, a poprzedziła je Msza św. w intencji ofiar stanu wojennego.

13 grudnia w stołecznym Teatrze Kamienica już po raz drugi odbył się wieczór wspomnieniowy, nawiązujący do działań artystycznych konspiracyjnego „Teatru domowego”. Na scenie wystąpił Emilian Kamiński.

Szczegółowe informacje o propozycjach przygotowanych przez IPN w całej Polsce są dostępne na stronie www.pamiec.pl/13grudnia.

Foto: Piotr Gajewski

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Pliki do pobrania

[Plakat \(pdf, 1.84 MB\)](#)
[Zapal Światło Wolności - ulotka \(pdf, 1.36 MB\)](#)
[Zapal Światło Wolności - ulotka z programem kampanii \(pdf, 2.06 MB\)](#)
